

Državni izpitni center

P 1 4 2 A 1 0 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 25. avgust 2014

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 1.1, 6.1, 13).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 9, 11.1., 14.1.).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna.
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko ali označi eno rešitev, če v navodilih ni določeno drugače. Če obkroži več črk ali označi več rešitev, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 20, 9.1., 9.2.).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Staša Tome ♦ Gei/reviji Gea ♦ 2007 		3, 2 pravilni rešitvi = 1
1.2	1	♦ Septembrski plakat	♦ septembrski plakat	
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ človekovo ravnanje z okoljem spreminja svet ♦ človekov način življenja spreminja svet ♦ Vpliv človekovega posega v naravo. ♦ Vpliv onesnaževanja na podnebje. ♦ Kako človek z onesnaževanjem spreminja svet. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ človekovo ravnanje z okoljem ♦ Posledice onesnaževanja okolja. 	
2.2	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 5 ♦ 3 ♦ 6 ♦ 2 ♦ 1 ♦ 4 		6, 5 pravilnih rešitev = 2 4, 3 pravilne rešitve = 1
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ DA ♦ NE ♦ DA ♦ NE ♦ NE 		5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ C		
5	2	po smislu, npr.: ♦ izginjanje naravnega življenjskega prostora živali ♦ krčenje vegetacije ♦ obremenjevanje okolja z odpadki in odpadkami ♦ onesnaževanje zraka (zaradi prometa)		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1 Upoštevam vsebinsko pravilnost rešitve. Ta je lahko zapisana v obliki besedne zveze ali povedi.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.1	2	♦ fosilnih goriv ♦ (škodljivi) toplogredni plini / velike količine toplogrednih plinov ♦ vodno paro		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
6.2	2	po smislu, npr., štiri od: ♦ Spreminja kemično ravnovesje tal. ♦ Uničuje talne združbe. ♦ Poruši ravnovesje v vodnih ekosistemi. ♦ Poškoduje stavbe, avtomobile, kulturne spomenike. ♦ Škoduje rastlinstvu.		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1 Upoštevam vsebinsko pravilnost rešitve. Ta je lahko zapisana v obliki besedne zveze ali povedi.
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	1	po smislu, npr., ena od: ♦ skozijo na Zemljo prodira ultravijolično sončno sevanje, ki povzroča kožnega raka, očesne bolezni, ruši imunski sistem in škoduje rastlinstvu ♦ skozijo na Zemljo prodira škodljivo ultravijolično sončno sevanje ♦ ne zadrži ultravijoličnega sevanja, ki škoduje rastlinstvu, živalim in ljudem	♦ prepušča UV-sevanje ♦ UV-sevanje povzroča razne bolezni ♦ ozon v atmosferi zadrži del UV-sevanja, ki povzroča kožnega raka	
	1	po smislu, npr., ena od: ♦ še naprej onesnaževali okolje ♦ uporabljali škodljive umetne snovi ♦ uničevali ozon v atmosferi ♦ še naprej onesnaževali ozračje		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ B		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9.1	1	♦ razlaganje		
9.2	1	♦ poljudnoznanstveni članek		
Skupaj	2			
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10.1	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Menim, da je trajnostni razvoj pomemben cilj. Vsi moramo skrbeti za trajnostno rabo naravnih virov in prevzeti odgovornost za skrb za okolje. ♦ Trajnostni razvoj je izjemno pomemben za obstoj človeštva. Potrebno je zagotoviti ravnovesje v naravi, ki smo ga ljudje s pretiranim poseganjem v naravo porušili. Če bomo tako nadaljevali, bomo uničili sebe in celotno človeštvo. ♦ Menim, da je cilj popolnoma uresničljiv, saj imamo tehnologijo, ki lahko pripomore k temu. ♦ Takšen cilj je nujno potreben, saj bo le tako zagotovljeno kakovostno življenje prihodnjim rodovom. ♦ Cilj, ki si ga je zastavila mednarodna skupnost, je vreden vsega spoštovanja. Če ne bo človeštvo k temu nič pripomoglo, se bomo še bolj zastrupili. ♦ Menim, da cilj, ki si ga je zastavila mednarodna skupnost, ni realen in da gre pri tem bolj za besede kot dejanja. ♦ Cilj je dober, a težko uresničljiv, saj živimo v času, ko vsak posameznik gleda le nase. 	<p>♦ Nujno je, da človeštvo spremeni svoj način življenja. Zavedstvo moramo varovati naravo, ker sta čisti zrak in voda potrebna za življenje.</p>	<p>1 za izraženo mnenje z ustrežno utemeljitvijo</p> <p>1 za jezikovno pravilnost povedi</p>
10.2	1	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Vsak lahko skrbi za trajnostno rabo naravnih virov s premissijeno in zmerno rabo pitne vode. ♦ Ljudje lahko skrbimo za trajnostno rabo naravnih virov, tako da uporabljamo čim manj papirja. ♦ Raba naravnih virov bi morala biti nadzorovana in skrbno premissijena. Trajnostni razvoj pa mora zagotavljati ravnovesje v naravi. ♦ Ne smemo biti pohlepni. Gospodarno in spoštljivo moramo ravnati s tistim, kar nam je dano. ♦ Omejiti bi morali poseganje v naravo, npr. izsekovanje gozdov. 		

		<ul style="list-style-type: none"> ♦ Ugašamo luči, kadar jih ne potrebujemo. ♦ Uporabljamo čim manj trdih goriv in škodljivih kemikalij. ♦ Tako da uporabljamo stvari, ki so naravne in se hitro razgradijo. ♦ Ne odlagamo smeti v naravi. ♦ Morali bi izrabljati predvsem obnovljive vire energije. ♦ Termoelektrarne nadomestimo s sončnimi elektrarnami. ♦ ločeno zbiranje odpadkov ♦ recikliranje odpadkov ♦ z vožnjo s kolesom ali z javnim prevoznim sredstvom namesto z avtomobilom ♦ z ekološkim pridelovanjem hrane ♦ zmanjševanje proizvodnje umetnih snovi 		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11.1	1	♦ naravni viri		
11.2	2	♦ 3 ♦ 6 ♦ 4 ♦ 2		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
11.3	1	ena od: ♦ človeštvo ♦ ljudi ♦ (naši) predniki	♦ (vse) številnejše človeštvo ♦ ljudje	
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12.1	1	ena od: ♦ 2. ♦ v drugem	♦ 2 ♦ davni pripadnik kakega naroda, ljudstva	
12.2	2	♦ DA ♦ NE ♦ NE ♦ NE		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
12.3	1	♦ kdor neposredno prenese premoženje ali določene pravice na koga		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ ljudi ♦ onesnaževanjem ♦ območij ♦ razvoju ♦ skrbjo ♦ varovanju 		6 pravih rešitev = 3 5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 3. ♦ množina ♦ preteklik ♦ dovršni 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
14.2	1	♦ opozarjajo		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15	1	♦ stanjšanje ledenega pokrova		
	1	♦ hitro taljenje ledenikov	♦ taljenje ledenikov	
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ človeštvo		
	1	♦ (jasen) cilj		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ Ker se uporabljajo umetne snovi v razpršilih in hladilnih napravah ◆ Ker uporabljamo umetne snovi v razpršilih in hladilnih napravah ◆ Ker so se v razpršilih in hladilnih napravah uporabljale umetne snovi ◆ Ker so uporabljali umetne snovi v razpršilih in hladilnih napravah 		
	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ da skrbi za trajnostno rabo naravnih virov ◆ da skrbimo za trajnostno rabo naravnih virov ◆ da bi ljudje skrbeli za trajnostno rabo naravnih virov 		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	2	◆ Naravna bivališča živali in rastlin <u>izginjajo</u> zaradi podnebnih sprememb. ///	///	3 pravilne podčrtave = 2 2, 1 pravilna podčrtava = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19	1	◆ DA		
	2	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ Zemlja je v tem primeru (nenaselbinsko zemljepisno) lastno ime. ◆ Zemlja se piše z veliko začetnico, ker je ime planeta. 		1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
20	1	◆ C		

Naloga 21	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
Zgradba	2	♦ naslov sporočevalca in naslovnika, kraj in datum pisanja	2 = pravilna, popolna in smiselna navedba podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu sporočanja 1 = do dve manjši nepravilnosti ob smiselni navedbi podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu sporočanja (npr. naveden je samo datum / kraj in datum sta napisana vzporedno z naslovom naslovnika) 0 = manjkajo podatki o sporočevalcu ali o naslovniku ali o kraju in datumu sporočanja / podatki o sporočevalcu in naslovniku so na napačnih mestih
	1	♦ poimenovanje besedilne vrste z izraženo temo in ustrezen nagovor	
	1	♦ (vljudnostni zaključek in) pozdrav ter podpis z navedbo vloge sporočevalca (če ta še ni izražena v naslovu sporočevalca ali jedrnem delu)	
	1	♦ podatek o tem, kje in kdaj bo predavanje – datum in ura	
Vsebina	1	♦ podatek o tem, da bo predavanje ob dnevu Zemlje	
	2	utemeljitev prošnje, npr., dve od: ♦ zakaj za predavanje prosijo prav Lučko Kajfež Bogataj ♦ o čem bo predavala / kakšen bo njen prispevek na ekodelavnicah ♦ kaj bi dijakom pomenilo njeno predavanje / njen obisk	2 navedbi = 2 točki 1 navedba = 1 točka
	2	♦ jezikovna pravilnost	2 napaki = – 1 točka, do 0 točk
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	2	♦ prevladujoča objektivnost (primeri neustreznosti: <i>Spoštovana dr. Lučka! / ga. Lučka! / Draga Lučka! / Pozdravljeni!</i>) ♦ brez ponavljanja besed/besednih zvez ♦ skladnost z navodili (neustrezno: sporočevalec ne piše kot predsednik krožka, ampak kot posameznik v svojem imenu)	Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 2 točki.
Skupaj	12		

Prvi primer besedila

Brin Zelenko
Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci
Mladinska ul. 5
9252 Radenci

Radenci, 5. 4. 2014

Dr. Lučka Kajfež Bogataj
Biotehniška fakulteta
Jamnikarjeva ul. 101
1000 Ljubljana

Prošnja za predavanje o podnebnih spremembah

Spoštovana dr. Lučka Kajfež Bogataj!

Ob dnevu Zemlje bomo na Srednji šoli za gostinstvo in turizem Radenci organizirali ekodelavnice. Ker ste priznana klimatologinja, smo se odločili, da Vas povabimo k našemu projektu. Želimo si, da bi dijakom naše šole predstavili najnovejša spoznanja o podnebnih spremembah. Prosim Vas za enourno predavanje 22. 4. 2014 ob 10. uri v veliki predavalnici šole. Dijaki se veselimo srečanja z Vami in z navdušenjem bomo prisluhnili Vašemu predavanju.

Za pozitiven odgovor na našo prošnjo se Vam že vnaprej zahvaljujem in Vas lepo pozdravljam.

Brin Zelenko,
predsednik ekološkega krožka

Drugi primer besedila

Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci
Mladinska ul. 5
9252 Radenci

Radenci, 5. 4. 2014

Dr. Lučka Kajfež Bogataj
Biotehniška fakulteta
Jamnikarjeva ul. 101
1000 Ljubljana

Prošnja za sodelovanje na ekodelavnicah

Spoštovana dr. Kajfež Bogataj,

sem predsednica ekološkega krožka na Srednji šoli za gostinstvo in turizem Radenci. Ob dnevu Zemlje bomo na naši šoli organizirali ekodelavnice. Vljudno Vas prosimo, da bi ob tej priložnosti dijakom naše šole predavali o podnebnih spremembah. Prepričani smo, da bi s svojim znanjem popestrili naše delavnice in nas veliko naučili.

Ekodelavnice bodo v ponedeljek, 22. 4. 2014, in Vaše enurno predavanje bi bilo na programu ob 10. uri. V prilogi Vam pošiljam program prireditve. Prosimo Vas, da nam do četrтка, 16. aprila, sporočite, ali boste lahko sodelovali.

Lep pozdrav

Brina Zelenko

Priloga:

– program prireditve ob dnevu Zemlje

Drugi primer besedila

Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci
Brin Zelenko
Mladinska ul. 5
9252 Radenci

Radenci, 5. 4. 2014

Biotehniška fakulteta
Dr. Lučka Kajfež Bogataj
Jamnikarjeva ul. 101
1000 Ljubljana

Prošnja za predavanje

Spoštovani!

Prosimo Vas, da se udeležite prireditve ob dnevu Zemlje, ki jo pripravlja ekološki krožek na naši šoli, in za dijake pripravite uvodno predavanje o spreminjanju sveta zaradi človekovega poseganja v naravo.

22. 4. 2014 bomo na šoli organizirali ekološke delavnice. Z njimi želimo mlade ozavešiti o darovih, ki nam jih nudi naš planet. Z Vašo strokovno pomočjo bi premislili, kaj moramo storiti, da bi obvarovali našo Zemljo pred posledicami neodgovornega ravnanja in prekomernega izkoriščanja naravnih virov. Prireditev se bo začela ob 10. uri in se bo predvidoma končala ob 15. uri.

Že vnaprej se Vam zahvaljujem za odgovor.

Lep pozdrav

Predsednik ekološkega krožka
Brin Zelenko

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Dušan Šarotar, Koncert za violino in orkester (odlomek), Kaj lahko mi naredimo za vas

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidaturi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredeleitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2	Ni opredelitive. Opredeleitev je napačna.	Besedilo je iz drame. Odlomek je epski.
0	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je iz pripovednega besedila. Veliko je dialoga, kar je dramska prvina.
1	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4	Ni povzetka, ni obnove. Obnova odlomka z vsebinskimi napakami. Obnova odlomka brez vsebinskih napak. Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.	Krojač in trgovec se pogovarjata o trgovčevem sinu. Krojač bo razparal obleko in plašč, da bo iz njunega blaga za fanta naredil obleko, ki jo bo nosil ob pomembnih dogodkih. Benjamin bi rad, da krojač iz njegove obleke naredi obleko za sina. Razloži mu, v kakšnem položaju je njegova družina.
0	Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka. V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Trgovec Benjamin prosi krojača Gezo, naj iz njegovega najboljšega oblačila naredi obleko, ki jo bo nosil sin na svojem prvem koncertu, ko bo praznoval trinajst let. Da bi bila res dobra, je pripravljena zanjo tudi trgovčeva žena žrtvovati svoj plašč. Krojač objubi, da bo naredil obleko, in pravi, da plašča pri tem ne bo potreboval.
1	Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak.	

Razlaga trgovčeve stiske (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Oče je bil zaskrbljen, ker naj bi imel sin koncert.
0	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Trgovčeva stiska je tudi krojačeva. Vsem je bilo težko, saj ni bilo denarja in blaga. Trgovcu je hudo, ker je moral veliko stvari prodati, da so sploh preživel. V tistih časih ni bilo lahko. Trgovec je imel vse manj blaga in predvsem kupcev. Veliko svojih stvari so morali prodati oderuhom in vojnim dobičkarjem, iz hiše je šlo skoraj vse, kar je bilo vrednega.
1	Razlaga je jasna, natančna.	Trgovec je bil skupaj s svojo družino v stiski, saj je vladalo med vojno poleg nasilja (morije) tudi pomanjkanje materialnih dobrin. Ker ni bilo kupcev, zanj ni bilo zasluzka, zato je moral tistim, ki so se tudi v vojni dobro znašli, prodati že veliko dragocene družinske lastnine, da je zase in za svoje najbližje priskrbel vsaj najosnovnejše – hrano. V takih okoliščinah sin ni mogel dobiti nove obleke, zato se je trgovec odločil, da žrtvuje svojo.
2		

Razlaga trgovčevega ponosa (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Ponosen je, ker bo imel sin na nastopu novo obleko in ker je tako uspešen.
0	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Očetov ponos je povezan s sinovim koncertom, saj bo takrat fant praznoval rojstni dan, star pa bo komaj trinajst let. Njegov sin bo praznoval bar micva, star bo trinajst let. To je velik praznik za vse. Trgovec zelo ponosen zaključuje, da bo imel izidor na ta dan v kavarni svoj prvi koncert.
1	Razlaga je jasna, natančna.	Ponosen je, ker bo imel njegov sin pri trinajstih letih svoj prvi koncert. Zaradi tega dogodka se odpove lastni obleki. Veseli se tudi sinovega rojstnega dne, ki pomeni pri židovskih dečkih začetek odraslosti in je praznik za vso družino.
2		

Razlaga krojačevega odziva (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Krojačeva obljuba bo zahtevala veliko dela, trgovec pa bo privarčeval.
0		

1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Do trgovca in njegove družine je prijazen. Naredil bo, kar želi, in tako prispeval svoj delež k praznovanju. Vprašal ga je, ali lahko kaj naredi, da bo fant lepo opravljen. Edini je razumel njegovo stisko in ponos, čutil je, da so si ljudje v pomanjkanju in sploh v trpljenju podobni.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Krojač čuti, kako pomembna sta za trgovčovo družino Izidorjev rojstni dan in njegov koncert. Takoj je pripravjen pomagati – uresničiti prošnjo, ki jo izreče trgovec. Razume njegov ponos in njegove težave. Pri tem ga vodi občutek, da so si ljudje v stiski najbolj podobni.

Citirani del povedi (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ne ustreza navodilu.	»Hvala, ne bi bilo treba.« / »In kaj lahko mi naredimo za vas?« / »To je velik dan za vašo družino.«
1	Citat ni natančno v skladu z navodilom, a je smiselno povezan z razlago. Namesto citata je opisan primer.	»Šnajder Geza je bil takrat edini, ki je razumel njegovo stisko in hkrati ponos ...« / »Vzel je fantovo pošteno mero in objubil, da bo obleka videti kot nova.«
2	Citat ustreza navodilu/razlagi.	»... kajti čutil je, da so si ljudje v pomanjkanju, trpljenju in bolečini podobni bolj kot kadar koli.« / »Šnajder Geza je bil takrat edini, ki je razumel njegovo stisko in hkrati ponos, kajti čutil je, da so si ljudje v pomanjkanju, trpljenju in bolečini podobni bolj kot kadar koli.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na prejšnje razlage, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na prejšnje razlage.	Trgovec je ponosen na sina in se veseli družinskega dogodka, čeprav je v stiski. Problem reši s krojačovo pomočjo, saj ima krojač posluh za sočloveka.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o medčloveškem odnosu, prikazanem v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ne ustreza navodilu, ni povezano z odlomkom.	Če bi bili vsi očetje takšni, bi bilo v družinah drugače, kot je. Res je dober človek.
1	Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago.	Po mojem krojačevu delo ni bilo enostavno, pa se je kljub temu odločil, da pomaga človeku v stiski. Pohvalno je, da je razumel težave družine in da se je veselil skupaj z njo.
2	Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.	Benjamin spoštuje krojača, zanaša se na njegovo pridnost in skromnost. Občudujemo lahko trgovčevu ljubezen do sina – da se zaradi Izidorjevega nastopa odpove svoji najboljši obleki. Najbolj pa je v odlomku viden spoštljiv in human odnos krojača do trgovca in njegove družine. Že na začetku pogovora je Geza prijazen do sogovornika, takoj želi pomagati. Zdi se mi, da naslov odlomka najlepše pove, kakšen človek je. Mislim, da takšen odnos ni samoumeven in da spada krojač med ljudi, ki so nam lahko zgled humanosti in nesebične pomoči. Opravil je dobro delo. Od obubožanega trgovca namreč gotovo ni pričakoval kakšnega velikega plačila.

Presoja odnosov med ljudmi v lastnem okolju (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena. Presoja je izražena kot skopa trditev/ne ustreza navodilu, ni povezana z odlomkom.	Krivično je, da v družbi ne veljajo za vse enaka pravila in da reveži nimajo pravic.
1	Presoja je nejasna, izražena z ohlapno, s šibko razlago/nakazana v primeru iz življenja.	Mladi se med seboj v glavnem dobro razumemo, zgodi pa se tudi, da se spremo in potem nekaj časa ne govorimo, kar ni v redu. Morali bi si bolj pomagati, pa tudi naš odnos do starejših bi se lahko spremenil. Med nami bi moralo biti več spoštovanja, a nismo vedno mi krivi.
2	Presoja je jasna, vsebuje ustrezno razlago.	V okolju, v katerem živim, so medčloveški odnosi dobri, lahko pa bi bili boljši. Večinoma se ljudje spoštujejo in si pomagajo, vendar samo pri kakšnih manjših stvareh, v večjih stiskah pa se to redko zgodi. Zdi se mi, da je zelo lahko nekomu pomagati nekaj nesti ali dati kakšen evro brezdomcem na ulici. Ne moremo pa ljudem vrniti službe, ki so jo izgubili, ali jim podariti večje vsote denarja, če ga imamo že sami malo. To je popolnoma razumljivo in zato ni treba imeti slabe vesti. Lahko pa se zamislimo nad tem, da ne najdemo časa za pogovor s tistimi, ki so osamljeni in bi jim naše besede morda pomagale. Če vidimo, da bi se nekdo, ki živi v naši bližini, na primer v istem bloku, rad pogovarjal z nami, ni prav, da mu ne prisluhnemo.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	Po vsem svetu je kriza, a ne za vse ljudi.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	V raznih humanitarnih akcijah ljudje hitro priskočijo na pomoč. Veliko jih podari svoje stvari Rdečemu križu in Karitasu. Dobrodelni koncerti so tudi pogosta oblika pomoči.
2	Primer je na kratko opisan.	V našem bloku živi zelo urejen in očitno kar premožen gospod. Do vseh je vljuden, a z nikomer se ne pogovarja dalj časa. V istem nadstropju kot on stanuje reven moški, ki ob sobotah na sejmu prodaja stare stvari, predvsem knjige. Večkrat sem videl, da je sosed od njega kaj kupil. Mislim sem si, da to počne, ker mu hoče pomagati. Slišal pa sem že tudi njun pogovor na stopnišču. Spregovorila sta nekaj besed o vremenu. Ko je revnejši moški povabil soseda v svoje stanovanje, se je pogovor končal. Urejeni gospod je rekel, da nima časa, saj si mora ogledati prenos nogometne tekme. Ker se mi zdita oba moška kar osamljena, sem pomislil, da bi si tekmo lahko ogledala skupaj in se potem kaj pogovorila. Takšnih odnosov je v današnjem času kar veliko. Ljudje si raje pomagajo materialno kot duševno.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.

2. Samostojna interpretacija: Tone Partljič, Dom Dom (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelevanje odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelilive. Opredelevanje je napačno.	Besedilo je gledališko.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je iz epskega besedila. Pogovor v njem je dramatska, razmišljanja in občutja pripovedovalca pa lirski prvina.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.	
2	Obnova odlomka brez vsebinskih napak. Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.	Igralka Jasmina in delavec Karel živita v istem domu. On bi se ji rad približal, ona pa ga zavrne in odide v svojo sobo. Potem se Karel sprašuje, zakaj se ga ne spominja, in razmišlja o ljudeh, ki preživljajo starost pod eno streho.
3	Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka. V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Ko se v domu upokojevcev srečata nekdanja igralka in njen rekviziter, jo on ogovori, ona pa pravi, da ga ne pozna, čeprav sta delala v istem gledališču.
4	Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak.	Karel se spominja medčloveških odnosov v bivši službi. Živi v istem domu upokojevcev kot nekdanja igralka. Nekeč je bil njen rekviziter v gledališču, a igralka mu ob srečanju vzvišeno pravi, da ga ne pozna. V zadnjem delu odlomka Karel razmišlja, ali so umetniki res kaj več kot drugi ljudje, zlasti takrat, ko so upokojeni.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana. Samo splošno razmišljanje o pojavu ali problemu – brez povezave z odlomkom.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	življenje upokojene igralkе
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	odnosi med ljudmi v različnih življenjskih obdobjih
3	Izbran je osrednji problem odlomka/in problem, ki je bistveno povezan z njim. Izbrana je osrednja prvina odlomka/in prvina, ki je bistveno povezana z njo. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	enakovrednost ljudi / občutek večvrednosti / podcenjevanje sočloveka

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Ker se nista nikoli marala, je tako tudi zdaj, ko sta v istem domu.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna.	Gospa Jasmina misli, da so igralci vredni več kot drugi ljudje, Karel pa je prepričan, da to ni res. Zaradi nje je prizadet.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Nekdanja igralka pravi, da sta v teatru dva svetova, dve vrsti ljudi, umetniki in tehnični delavci, in da se teh drugih pač ne more spomniti. Karel pa si predstavlja, da bi lahko bila gospa vsaj tu prijazna z njim, saj sta prišla iz istega gledališča v isti dom upokojencev. Misli, da sta z igralko kot človeka enakovredna.
3	Razlaga je jasna, natančna.	Problem tega odlomka sta različni razmišljanji o vrednosti oziroma pomenu ljudi. Karel Frangež, ki pripoveduje o svojih izkušnjah, še nekako razume, da so v gledališču in operi nekateri igralci in pevci vzvišeno gledali na »navadne« delavce, težko pa sprejema obnašanje nekdanje igralkе, ki ima zdaj enak položaj kot on – oba sta namreč varovanca v domu upokojencev. Gospa Jasmina se ga sploh ne spomni, čeprav je bil njen reviziter. Pravi, da sta bila pač v različnih svetovih. Se vedno se počuti večvredno, Karel pa je prepričan, da sta enakovredna in da so tudi umetniki samo ljudje, tako kot on. Kljub njenemu vedenju ohrani svoj ponos.

Utemeljitev razlage z opisanim ali s citiranim primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Primer ni opisan. Citata ni. Citāt ne ustreza navodilu.	»Štiri leta sem hodil na akademijo.«
1	Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je še smiselno povezan z njo.	»Vsi ste pomembni.« / »Včasih je kak igralec rekel, kako bom jaz na isti ladji s pijanim scenским delavcem.«
2	Opisani primer/citat ustreza navodilu/razlagi.	»Ampak tu je tudi ona le varovanka doma v stavbi življenjsko aktivnih in sem jaz varovanec v stavbi življenjsko aktivnih, kakor ona ...« / »Lahko še zmeraj gleda skozi mene, ko da sem nič?« / »A je ta umetnica kaj več kot človek?«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na prejšnje razlage, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na prejšnje razlage.	V odlomku torej vidimo, da oseba, ki ima občutek lastne večvrednosti, ne priznava vrednosti drugega človeka. On pa se je zaveda, ima samozavest. Zato ga podcenjevanje ne potre.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lasno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ne ustreza navodilu, ni povezano z odlomkom.	Če bi publika vedela, kakšna je gospa Jasmina, po mojem mnenju ta gospa ne bi postala slavna, priljubljena igralka.
1	Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago.	Na Karlovem mestu se ne bi tako trudil. Potem ko je videl, da se cele mesece ne zmeni zanj, bi se ji lahko nehal nastavljati, pa tudi v drugačnem tonu bi moral govoriti z njo.

2	Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.	Obnašanje nekdanje igralka se mi zdi nesprejemljivo. Tudi ko je še nastopala v gledališču, ni bila vredna več kot drugi ljudje, čeprav je bila uspešna in slavna. Vsako delo je namreč pomembno in ljudje, ki so res »veliki«, se zavedajo, da k njihovim uspehom prispevajo tudi drugi. Tak človek je bil na primer direktor gledališča. Njegov odnos do zaposlenih je vreden spoštovanja. Gospa Jasmina pa je očitno tako zagledana vase, da noče videti resničnosti v domu upokojujencev in v njej prepoznati svojega nekdanjega rekviziterja. Težko verjamemo, da se ne spomni človeka, ki je skrbel za stvari, potrebne za njene nastope. Verjetno je bila in je še dobra igralka, ni pa dober človek.
---	--	---

Lasno mnenje o problemu/prvini na splošno (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ne ustreza navodilu, ni povezano z odlomkom.	Spoštujemo drug drugega, samo tako bomo živeli v medsebojnem razumevanju.
1	Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago/nakazano v primeru iz življenja.	Enakovrednost ljudi je po mojem velik problem. Nekateri so prepričani, da so pomembnejši od drugih. Mislim, da jih lahko spremenijo samo kakšne grenke izkušnje, v katerih se bodo počutili majhne.
2	Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.	Ljudje nismo enaki in na žalost tudi ne enakopravni, smo pa enakovredni. To v odlomku pove Karej, ko pravi, da je človek, ne nič, in se vpraša, ali je umeinica kaj več. Odgovor je seveda, da ne. Tudi ona je samo človek. Morali bi razmišljati kot Karej, pa bi imeli več samozavesti. Zdi se mi, da se večina ljudi premalo zaveda svoje enakovrednosti. Vsi se rodimo kot nebogljene dojenčki in bomo nekoč za vedno odšli – brez bogastva, slave, brez vsega. To je mogoče edina pravica na svetu.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitve dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	Med ljudmi je veliko praznih pogovorov, ki ne vodijo nikamor. Nekateri si pač nikoli niso blizu.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Moja sošolka je nekoč nastopila kot pevka na neki prireditvi. Od takrat je bila tudi ona prepričana, da je nekaj več. Izbrala si je novo družbo, a je bila kmalu razočarana nad njo. Zdaj je spet na realnih tleh.

2	Primer je na kratko opisan.	Poznam primer, ki je pravo nasprotje dogajanja v odlomku, potrjuje pa enako idejo o enakovrednosti. Na deželi imamo vikend. Blizu nas ga ima tudi gospa, ki uči na fakulteti. Oboji smo sosedje kmečke družine, ki trdo dela, da se preživi. Večkrat ji gremo pomagat, tudi profesorica se loti kmečkih opravil. Po končanem delu se družimo in ona se z vsemi prijazno ter sproščeno pogovarja, čeprav je mnogo bolj izobražena kot mi. Za razliko od upokojene igralkе, o kateri govori odlomek, ne misli, da smo iz dveh svetov. Vsi v okolici jo zaradi njenih lastnosti zelo cenimo.
---	-----------------------------	---

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).